



Rapport

Rapport betreffende een klacht over het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) te Rijswijk.

Datum: 31 december 2013

Rapportnummer: 2013/219

Wat is er gebeurd?

De heer G. heeft een alcoholslot in zijn auto. Dat heeft hij aan zichzelf te danken; hij heeft met alcohol op auto gereden. Omdat hij voor zijn werk veel in de auto zit, is hij blij dat hij dankzij het alcoholslotprogramma nog een rijbewijs heeft.

De uitvoering van het programma valt hem wel tegen: hij krijgt een uitgebreid boekwerk met uitleg. Daarin leest hij ook dat hij op moet passen met allerlei alcoholhoudende oplosmiddelen in het interieur van de auto en met etenswaren die mogelijk alcohol bevatten. Want het apparaat meet niet alleen de zogenaamde bloedalcohol, maar ook de mondalcohol. Daarom moet hij acht tot tien minuten voor het blazen dergelijke voedingsstoffen niet eten of drinken en ook niet roken. Dit is de verantwoordelijkheid van de deelnemer aan het alcoholslotprogramma. Als hij een te hoge waarde blaast, geldt dit als een overtreding. Dan wordt er niet gekeken of de uitslag door mondalcohol of door alcohol diep onder uit de longen tot stand is gekomen. Als je vier keer een overtreding begaat, wordt je rijbewijs ongeldig verklaard.

Door schade en schande leert de heer G. Hij eet een keer een banaan en krijgt een te hoge uitslag en hij drinkt twee energydrankjes met hetzelfde gevolg. Hij leest het deelnemer-handboek nu heel zorgvuldig door en let in het vervolg goed op.

Tot zijn schrik blijkt hij op 16 april 2012 weer een te hoge waarde te blazen, nadat hij met dichte ramen zijn ruiten met ruitenwisservloeistof heeft gesproeid. Hij vindt dat dit niet voor zijn verantwoordelijkheid mag komen. In het handboek staat namelijk; "- laat geen dampen van alcohol of oplosmiddelen (desinfecteermiddelen, ruitenwisservloeistof) vrij in het interieur van uw auto". Dat heeft hij niet gedaan; hij heeft zijn ruiten aan de buitenkant gesproeid. Hij vindt bovendien dat uit de daarop volgende tests te zien is dat het hier niet om bloedalcohol kan gaan. De volgende test was al weer beneden de grenswaarde en zo'n snelle afbraak van het alcoholpercentage kan niet bij bloedalcohol plaatsvinden.

Klacht

Verzoeker, die een alcoholslot in zijn auto heeft, klaagt erover dat het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (verder; CBR) de waarde van een blaastest van 16 april 2012 heeft meegeteld als een overtreding.

Wat vindt het CBR?

Het CBR heeft navraag gedaan bij de leverancier van het alcoholslot. De leverancier geeft aan dat de hoge uitleeswaarde van het slot niet kan worden veroorzaakt door normaal gebruik van ruitenwisservloeistof. Daarnaast worden de deelnemers aan het alcoholslotprogramma in het handboek gewaarschuwd geen alcoholhoudende dampen in het interieur van de auto vrij te laten.

Het CBR houdt geen rekening met de uitslagen van andere blaastesten die ervoor of erna zijn geweest, omdat het achteraf nooit is te achterhalen wat er in de tussentijd is gebeurd en of dat van invloed is geweest op de uitslagen. Dit is het uitvoeringsbeleid, zoals dat is voorgeschreven door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Praktijktest

De leverancier van het alcoholslot bood aan de blaastests met de auto van de heer G. te doen. Op 14 november 2013 bezochten de heer G., medewerkers van de Nationale ombudsman en een vertegenwoordiger van het CBR de leverancier van het alcoholslot. Volgens de leverancier kwamen er wel meer meldingen over ruitenwisservloeistof, andere vloeistoffen, drankjes en levensmiddelen. Zij hadden echter nog nooit meegemaakt dat dit in de praktijk ook tot een hoge uitslag bij de blaastest leidde.

Een hoge uitslag is de verantwoordelijkheid van de deelnemer en het CBR ontvangt de uitleeswaarden. Op grond van de spelregels wordt elke hoge uitleeswaarde op zichzelf gezien en wordt er niet naar andere blaastests die kort daarvoor of daarna zijn gedaan gekeken om te bepalen of de afbraakcurve duidelijk maakt of hier sprake is van alcohol in het bloed of van ingeademde alcohol dampen.

Ter plekke werd met de auto van de heer G. een test gedaan. Hij reed met de productmanager alcohol- en drugdetectie van de leverancier in zijn auto. Na de ruiten gespreid te hebben, stopte hij. In het bijzijn van de medewerkers van de Nationale ombudsman en de vertegenwoordiger van het CBR blies hij vervolgens een waarde die ruim boven de grenswaarde uitkwam.

Reactie CBR

Het CBR heeft laten weten dat het de uitleesgegevens van het alcoholslot van de heer G. naar aanleiding van de praktijktest nader zal laten analyseren. De analyse en de reactie van de heer G. daarop zal meewegen in de lopende bezwaarprocedure over de voortzetting van het alcoholslotprogramma van de heer G. Verder bericht het CBR desgevraagd dat bij een andere persoon een hertest alsnog buiten beschouwing is gelaten, nadat de rechter zich hierover in een voorlopige voorziening had uitgesproken. De leverancier van het alcoholslot had de uitleesgegevens geanalyseerd en aangegeven dat de snelle opbouw en met name de snelle afbouw van de blaaswaarden de mogelijkheid dat het om bloedalcohol zou gaan niet realistisch maakte.

De spelregels die gelden bij het alcoholslotprogramma zijn vastgesteld door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Naar aanleiding van de praktijktest van de heer G. heeft het CBR het ministerie verzocht om de effecten van bepaalde stoffen op de werking van het alcoholslot onafhankelijk te laten testen. Verder geeft het CBR aan dat zij in het bijzondere geval wanneer er sprake is van een onomstotelijk vermoeden dat de verhoogde waarde

van een ademtest niet veroorzaakt is door bloedalcohol dit voorleggen aan het ministerie en in overleg met het ministerie handelen.

Oordeel Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman toetst deze klacht aan het vereiste van een goede motivering. Dit vereiste houdt in dat de overheid haar handelen en haar besluiten duidelijk aan de burger uitlegt. Daarbij geeft zij aan op welke wettelijke bepalingen de handeling of het besluit is gebaseerd, van welke feiten zij is uitgegaan en hoe zij rekening heeft gehouden met de belangen van de burgers. Deze motivering moet voor de burger begrijpelijk zijn. Dat betekent onder meer dat het CBR bij de beoordeling van een blaastest ervoor moet zorgen dat voldoende vast staat dat een waarde niet veroorzaakt wordt door omstandigheden die niet voor rekening van de burger moeten komen.

Uit de informatie in het deelnemer-handboek kon de heer G. niet afleiden dat het gebruik van ruitenwisservloeistof aan de buitenkant van zijn auto tot een hoge uitslag van een blaastest zou leiden. De leverancier van het alcoholslot en het CBR stelden ook dat gebruik van ruitenwisservloeistof op die manier geen hoge uitslag kan veroorzaken. Tijdens de praktijktest die uiteindelijk is gehouden, heeft de heer G. laten zien dat ruitenwisservloeistof bij zijn auto wel tot een te hoge uitslag bij een blaastest leidde.

De heer G. had steeds met grote vasthoudendheid betoogd dat de hoge uitslag door de ruitenwisservloeistof is veroorzaakt. Op grond van de informatie in het handboek had de heer G. niet hoeven verwachten dat ruiten schoonmaken dit effect zou hebben. Ten onrechte is door het CBR met grote stelligheid aangegeven dat dit niet mogelijk zou zijn. Het CBR heeft de hoge uitslag bij de blaastest als een overtreding meegewogen en het verweer van verzoeker dat de hoge uitslag veroorzaakt moest zijn door de ruitenwisservloeistof verworpen. Pas door de uitgevoerde praktijktest is duidelijkheid ontstaan. Een dergelijke test had al veel eerder plaats kunnen vinden.

Gezien het feit dat door de praktijktest vast staat dat de stelling van de heer G. zeer aannemelijk is, is de motivering van het CBR om de blaastest als overtreding te zien onvoldoende onderbouwd. Het CBR ging er immers vanuit dat die hoge uitslag niet door het gebruik van de ruitenwisservloeistof kon zijn veroorzaakt.

De onderzochte gedraging is daarom niet behoorlijk.

Inmiddels heeft het CBR laten weten dat de uitleesgegevens van het alcoholslot van de heer G. van 16 april 2012 nader zijn geanalyseerd en dat deze informatie meegewogen zal worden in de lopende bezwaarprocedure. Hiervan heeft de Nationale ombudsman met instemming kennisgenomen.

Conclusie

De Nationale ombudsman acht de klacht gegrond wegens schending van het vereiste van een goede motivering.

Instemming

De Nationale ombudsman heeft met instemming kennisgenomen van het feit dat het CBR het meetellen van de blaastest van 16 april 2012 als overtreding zal heroverwegen. Daarbij zou het CBR in dit geval ook de resultaten van een volgende blaastest op diezelfde dag kunnen betrekken. Als de resultaten van de volgende test dermate veel lager zijn dat dit niet overeenkomt met de aanwezigheid van bloedalcohol, beveelt de ombudsman het CBR aan dat zij daaraan consequenties verbindt